

KADERNOTA 2015-2018

24-6-2014

Op koers in een bewegende samenleving

De kadernota vormt het beleidsinhoudelijke en financiële richtinggevende kader voor de eerstvolgende door het college op te stellen begroting. Tevens geeft het een integraal financieel beeld voor een termijn van vier jaar. De titel van deze kadernota volgt uit het nieuwe collegeprogramma 2014-2018.

Inhoudsopgave

INHOUDSOPGAVE	1
1. ALGEMEEN	2
1.1. Opbouw van deze kadernota	2
1.2. Gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014	3
1.3. Gemeentelijk coalitieakkoord en collegeprogramma 2014 – 2018	3
1.4. Organisatiewijziging	3
1.5. Bestuurlijke herinrichting	4
2. ONTWIKKELINGEN EN GEVOLGEN VOOR ONZE MEERJARENBEGROTING	5
2.1. Startsituatie (inclusief ontwikkelingen tot en met mei 2014)	5
2.2. Landelijke ontwikkelingen	6
2.3. Regionale ontwikkelingen	9
2.4. Ontwikkelingen in beleid van De Marne	12
2.5. Financieel meerjarenperspectief	13
3. CONCLUSIES EN BESLUITVORMING	15
3.1. Algemeen beeld ontwikkelrichting meerjarenbegroting	15
3.2. Voorstellen voor besluitvorming	16
BIJLAGEN	17
BIJLAGEN	18
Bijlage 1 Ontwikkelingen in het beleid per programma	18
Programma 1 Burger en bestuur	18
Programma 2 Veiligheid	21
Programma 3 Verkeer en Vervoer	22
Programma 4 Economische zaken / landbouw en visserij / recreatie en toerisme	25
Programma 5 Jeugd	26
Programma 6 Sport, Kunst en Cultuur	28
Programma 7 Sociale Zaken en werk	30
Programma 8 Maatschappelijke ondersteuning en zorg	34
Programma 9 Milieu	36
Programma 10 Leefomgeving	38
Programma 11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	40
Bijlage 2 Bedrijfsvoering	44
Bijlage 3a Samenvatting Kadernota 2015 -2018	50
Bijlage 3b Ontwikkeling op basis van raadsbesluiten	51
Bijlage 3c Gemeentefonds en maatregelen rijk	52
Bijlage 3d Autonome ontwikkelingen	53
Bijlage 3e Ontwikkelingen (nieuw) beleid	57
Bijlage 3f Ontwikkelingen Bedrijfsvoering (Programma 0)	59
Bijlage 3g Niet gehonoreerde onderwerpen / aangepast onderwerpen	60

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

1. ALGEMEEN

1.1. Opbouw van deze kadernota

De kadernota kent elk jaar dezelfde terugkerende ingrediënten die nodig zijn als beleidsinhoudelijke en financiële kaders voor het opstellen van de eerstvolgende begroting. Deze ingrediënten betreffen de inbedding van de gemaakte afspraken voor de lopende bestuursperiode, het inventariseren van zich voordoende ontwikkelingen in bestaand en in nieuw beleid en de verkenning van financiële ontwikkelingen en mogelijkheden gelet op het benodigde structureel financieel evenwicht in de meerjarenbegroting.

De opbouw van deze kadernota ziet er als volgt uit:

Hoofdstuk 1 : Algemeen

Schetst de hoofdlijnen en achtergrond van algemene ontwikkelingen.

Hoofdstuk 2 : Ontwikkelingen en gevolgen voor onze (meerjaren)begroting

Vanuit de startsituatie van de vastgestelde begroting (november 2013) en beleidsuitgangspunten van raad en college worden (zelf geïnitieerde en externe) ontwikkelingen toegelicht op inhoudelijke betekenis en op de mogelijke effecten daarvan voor de (meerjaren)begroting.

Hoofdstuk 3 : Besluitvorming

Bevat de conclusies en de besluitvormingsaspecten.

Bijlagen

In de bijlagen zijn de ontwikkelingen van het beleid in de programma's en de organisatie (bedrijfsvoering) toegelicht en samenvattende financiële tabellen opgenomen.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

1.2. Gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014

Op 19 maart 2014 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden. Het opkomstpercentage kiesgerechtigden in de gemeente De Marne was 57,7% (2010: 58,3%). Het landelijke opkomstpercentage scoorde beduidend lager, 50,3% (2010: 52,6%). De verkiezingsuitslag in de gemeente De Marne heeft de volgende zetelverdeling opgeleverd: CDA 4, PvdA 3, VVD 3, GroenLinks 3 en CU 2.

1.3. Gemeentelijk coalitieakkoord en collegeprogramma 2014 – 2018

Het CDA, PvdA en GroenLinks vormen het nieuwe college. Het collegeprogramma 2014 – 2018 onder de naam “Op koers in een bewegende samenleving” bouwt voort op het collegeprogramma uit de vorige bestuursperiode. Aan het fundament Vertrouwen, Verbinden en Vernieuwen uit de vorige bestuursperiode zijn twee waarden toegevoegd: Durf en Daadkracht. Durf onderstreept het verder bouwen op de ingezette koers en daarbij wordt het nodige van de samenleving gevraagd. Daadkrachtig gaat het college aan het werk en laat de samenleving de resultaten daadwerkelijk zien. Voorbeelden daarvan zijn de uitvoering van PROloog (kadeverlenging en ontwikkeling Lauwersoog), de aanleg van de rondweg N361 Mensingeweer-Ranum, het fietspad Mensingeweer-Baflo en het bouwen van de school in Leens. Andere speerpunten uit het collegeprogramma zijn: het woon- en leefbaarheidsplan, de decentralisaties in het sociaal domein en de op handen zijnde bestuurlijke herinrichting.

Dit alles wordt uitgevoerd binnen de financiële kaders die vastgesteld zijn in de programmabegroting 2014. De cijfermatige effecten van de decentralisaties zullen in eerste instantie budgettair neutraal in de (meerjaren)begroting worden opgenomen.

1.4. Organisatiewijziging

De financiële posities en vooruitzichten van onze gemeente zijn zorgelijk. De economische crisis, een lagere uitkering uit het Gemeentefonds en bezuinigingen die het Rijk bij de decentralisaties oplegt, betekenen een forse vermindering van de financiële middelen. Daarnaast is de rol van de overheid de afgelopen jaren sterk veranderd. Dit leidt tot een andere manier van werken die de gehele gemeentelijke organisatie aangaat. In het voorjaar 2014 heeft dit geleid tot een nieuwe visie op de organisatie en bestuursconcept met als gevolg een wijziging van de organisatie met ingang van 2014. De effectuering van de organisatiewijziging zal resulteren in een compacte flexibele organisatie en dient een structurele besparing op de personele lasten op te leveren van bijna € 0,8 mln. Voor de gevolgen van de personele organisatiewijziging is een voorziening getroffen van € 2.8 mln.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Naast de besparing op de personele lasten zijn er structurele besparende maatregelen genomen op voorzieningen, subsidies en infrastructuur voor een bedrag van € 0,4 mln. In totaliteit is een structurele bezuiniging van ruim € 1,2 miljoen aan besparingen in de begroting 2014 en de meerjarenraming 2015 t/m 2018 opgenomen.

1.5. Bestuurlijke herinrichting

In de raadsvergadering van 3 december 2013 heeft de raad ingestemd met het doen van een verdere verkenning van een mogelijke bestuurlijke herinrichting van de BMW-DEAL-gemeenten tot één Hoogeland-Eemsdelta-gemeente, van Lauwerszee tot Dollard tou. Onderzoeken naar de uitwerking van de strategische agenda, op welke wijze invulling gegeven kan worden aan het organiseren van kleinschaligheid en burgers nabijheid en de financiële robuustheid zijn gestart. Opschaling van gemeentegrootte is nodig om onze inhoudelijke opgaven zowel financieel als organisatorisch te kunnen volbrengen. In zowel de voorbereiding tot besluitvorming, als in de voorbereiding tot het realiseren van de bestuurlijke herinrichting is de gemeente De Marne actief betrokken. Daarmee wordt onze ingezette koers geborgd in de nieuwe gemeente.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2. ONTWIKKELINGEN EN GEVOLGEN VOOR ONZE MEERJARENBEGROTING

2.1. Startsituatie (inclusief ontwikkelingen tot en met mei 2014)

De startsituatie voor de kadernota begint bij de cijfermatige meerjarenreeks zoals de raad die bij de laatste begrotingsbehandeling heeft vastgesteld. De cijfers van deze meerjarenraming zijn gebaseerd op concreet voorgenomen uitgaven en de te verwachten inkomsten uit vastgesteld beleid en de in besluitvorming vastgestelde uitgangspunten (gemeentelijk en landelijk). In de cijfers is tevens opgenomen de te verwachten structurele bezuinigingen van € 1,1 mln in 2015 en € 1,3 mln vanaf 2016. Als vervolg op de startreeks zijn ook de daarna genomen raadsbesluiten van belang voor zover die gevolgen hebben voor de meerjarenbegroting.

Tussen het moment van de jaarlijkse opstelling van de kadernota in het voorjaar en de vaststelling van de begroting in november, wordt nog gewerkt aan het zo actueel mogelijk maken van de raming van lasten en baten per product. Daar zullen nog mutaties uit voortvloeien. Die mutaties zullen wij, voor zover relevant, apart toelichten in de programmabegroting die wij in november aanbieden.

In tabel 1 t/m 3 is aangegeven hoe de startsituatie er uit ziet. De meerjarige effecten van het rekeningresultaat 2013 bij de jaarrekening zijn meegenomen in onderstaande tabel. Wanneer de raad anders besluit dan voorgesteld in de vergadering van 5 juni, zullen de bedragen in de uitwerking van de begroting verwerkt worden.

Tabel 1: Startsituatie ontwikkeling resultaat 2015-2018

(-) is nadelig, (+) is voordelig

Startsituatie (x 1.000)	2015	2016	2017	2018
Saldo begrotingsbehandeling (nov'13)	-1.043	-1.172	- 1.150	-1.150
Bezuinigingen 2014	1.069	1.283	1.283	1.283
Saldo begrotingsbehandeling incl. bezuinigen (nov'13)	26	111	133	133
Saldo ontwikkelingen uit genomen raadsbesluiten t/m 5 juni 2014 *)	80	72	63	14
Voorlopige tussenstand saldo meerjarenbegroting	106	183	196	147

*) t/m raadsbijeenkomst 5 juni 2014, bij instemming raad met collegevoorstel m.b.t. jaarrekening 2013

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2.2. Landelijke ontwikkelingen

Algemeen

Er is voortdurend sprake van politieke en/of economische ontwikkelingen met directe of indirecte gevolgen voor gemeenten. Eind oktober 2012 werd een regeerakkoord gesloten waarin de huidige regeringspartijen afspraken maakten voor beleid en financiën in een nieuwe regeerperiode. Duidelijk werd dat er sprake zal zijn van een sterk uitgebreid takenpakket voor gemeenten met tegelijkertijd een aanzienlijk toenemende financiële druk op de gemeentebegrotingen.

Een belangrijke afspraak in dit akkoord zijn de decentralisaties in het sociaal domein (jeugdzorg, werk en inkomen en AWBZ). In onderstaande tekst gaan wij in op de ontwikkelingen binnen de geplande decentralisaties van taken die naar de gemeenten worden overgeheveld. Deze tekst is gebaseerd op de bij ons bekende informatie van half april 2014. De plannen zijn nog volop in ontwikkeling, waardoor de actuele situatie een ander beeld kan laten zien.

Jeugdzorg

Gemeenten krijgen er de komende jaren veel nieuwe taken op het gebied van zorg en ondersteuning bij. Zo zijn gemeenten op grond van de nieuwe Jeugdwet, die door de Eerste Kamer op 18 februari 2014 is vastgesteld, vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor de uitvoering van de jeugdzorg. In het programma Transformatie Jeugdzorg Groningen bereiden de 23 Groninger gemeenten zich voor op de nieuwe taken. In verband met de wettelijke verplichting om continuïteit van zorg te bieden voor jeugdigen en hun ouders hebben deze gemeenten een Regionaal Transitie Arrangement opgesteld. Een convenant waarin de Groninger gemeenten afspreken om de zorg voor de jeugd zoals die nu wordt gegeven, voort te zetten en gedurende drie jaar de tijd te nemen om te bekijken hoe dit anders kan worden vormgegeven. Het afsluiten van contracten met zorgaanbieders vergt op dit moment de meeste aandacht. Een ander aspect zijn de gesprekken met de huisartsen omdat deze bevoegd zijn om de toegang tot de jeugd-GGZ met een doorverwijzing te regelen. Maar ook omdat huisartsen een belangrijke groep vormen voor signalering van sociale problematiek.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Participatiewet

Met de nieuwe Participatiewet, waarmee de Tweede Kamer op 20 februari 2014 heeft ingestemd en die nu bij de Eerste Kamer ligt, wordt beoogd om meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan de slag te krijgen. Dit bij voorkeur op de reguliere arbeidsmarkt. Om dit te bewerkstelligen kunnen gemeenten werkgevers straks bijvoorbeeld compenseren met een loonkostensubsidie tot het minimumloon wanneer iemand niet in staat is dit zelf te verdienen. Verder geldt in deze wet dat de sociale werkvoorziening in haar huidige vorm ophoudt te bestaan. Zo kunnen er vanaf 1 januari 2015 geen mensen meer in de Wsw instromen. Daarnaast wordt er fors bezuinigd op de subsidiebedragen voor de huidige Wsw-ers, terwijl de loonkosten gewoon doorlopen. Op termijn wordt nog de mogelijkheid geboden voor 30.000 beschutte werkplekken. In tegenstelling tot eerdere voornemens worden de huidige Wajongers, met arbeidsvermogen, niet overgeheveld naar de gemeenten maar blijven deze onder het UWV vallen en worden herkeurd. De huidige groep Wajongers krijgt dus niet te maken met bijstand. Nieuwe jonggehandicapten met arbeidsvermogen vallen wel onder de Participatiewet en kunnen dus in de bijstand terecht komen. Voor nieuwe jonggehandicapten die duurzaam niet kunnen werken blijft een beroep op de Wajong mogelijk. Al met al betekent het wel een uitbreiding van de doelgroep voor de gemeenten. Daarnaast vinden er allerlei aanscherpingen in de wetgeving rond werk en inkomen plaats, zoals de verplichte tegenprestatie voor een uitkering.

AWBZ/WMO

Op grond van het wetsvoorstel nieuwe Wmo krijgen de gemeenten meer verantwoordelijkheden voor mensen die niet op eigen kracht kunnen participeren in de samenleving. Het wetsvoorstel ligt nu bij de Tweede kamer en het streven is deze voor het zomerreces door de Eerste Kamer te laten behandelen. In de nieuwe Wmo is de gemeente verantwoordelijk voor mensen die nu aanspraak maken op de functie begeleiding in de AWBZ. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om mensen met een psychische beperking of om dagbesteding van verstandelijk gehandicapten (inclusief vervoer). Omdat op de door het rijk beschikbaar gestelde budgetten fors wordt gekort wordt gekeken naar slimme oplossingen om de bezuinigingen op te kunnen vangen. Een probleem is dat er nog geen exacte duidelijkheid is over de huidige AWBZ-cliënten en financiële gegevens. Deze gegevens zijn wel nodig voor het inkoopproces. Bij het inkoopproces wordt overigens aansluiting gezocht bij de decentralisatie jeugd. Verder wordt op dit moment bekeken hoe de huishoudelijke hulp anders georganiseerd kan worden omdat de gemeenten hiervoor met ingang van 2015 40% minder budget gaan ontvangen.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Een ander belangrijk thema waar op dit moment in het sociale domein aan wordt gewerkt is het anders organiseren van de toegang tot de voorzieningen binnen het sociaal domein. Bij burgers, die tot de doelgroepen behoren en bij vertegenwoordigers van instellingen worden nu in diverse bijeenkomsten ideeën opgehaald hoe zij denken dat dit het beste kan worden vormgegeven.

Herijking gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft 20 maart 2014 de voorlopige resultaten van de herijking gemeentefonds 2015 gepubliceerd. Het gaat om de eerste fase van de herijking, de tweede fase volgt in 2016. De herverdeeleeffecten zijn het gevolg van:

- Minder geld voor onderwijs, gelet op de scheefgroei tussen inkomsten uit de algemene uitkering en de uitgaven
- Minder geld voor wegen in het buitengebied en meer geld voor wegen in het stedelijk gebied, ook hier gaat het om scheefgroei
- Betrekken van de nieuwe woningdefinitie op basis van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Dit heeft effecten voor gemeenten met bijv. militaire kazernes. Het gewicht van de maatstaf woonruimten is verlaagd en van huishoudens verhoogd.
- Gedeeltelijk vervallen van het vaste bedrag voor de G4 gemeenten (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht).

Deze elementen worden weerspiegeld in de herverdeeleeffecten per gemeente. Voor de gemeente De Marne betekent deze herverdeling een lagere jaarlijkse uitkering uit het gemeentefonds van € 84.000 (€ 8 per inwoner). De oorzaak ligt voornamelijk bij de herverdeling van het budget voor wegen.

Overdracht provinciale taken Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)

Vanaf 1 januari 2014 zijn er taken (milieu inrichtingen) overgeheveld van de provincie naar de gemeente. Het budget dat de provincie hiervoor kreeg vanuit het Rijk is via het gemeentefonds uitgekeerd aan de gemeente. De gemeente laat deze taken uitvoeren door de Omgevingsdienst en zal daarom dit budget moeten uitkeren aan de Omgevingsdienst. De opbrengst maakt onderdeel uit van de Algemene Uitkering.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Tabel 2: Gevolgen maatregelen rijksbeleid voor Gemeentefonds

(-) is nadelig, (+) is voordelig

Onderwerp (bedragen in k€)	2015	2016	2017	2018
Herberekening o.b.v. actuele gegevens	45	39	23	0
Decentralisatie Jeugdzorg	3.441	3.269	3.138	3.000
Decentralisatie Werk en Inkomen	PM	PM	PM	PM
Decentralisatie AWBZ	1.652	1.652	1.652	1.652
Herijking gemeentefonds	-84	-84	-84	-84
Algemene uitkering VTH (provinciale taken) (ontwikkeling m.i.v. 1-1-2014)	81	81	81	81
Ontwikkeling gemeentefonds	5.135	4.957	4.810	4.649

2.3. Regionale ontwikkelingen

Programma PROloog

Ook de komende jaren zal de verdere uitvoering van het Programma PROloog één van de speerpunten van beleid vormen voor de gemeente De Marne. De hiermee uitgerolde werkwijze wijkt af van een traditionele gebiedsontwikkeling. In plaats van een vooraf ingevuld blauwdruk is er met PROloog een kader geschapen waarbinnen verschillende ontwikkelingen mogelijk zijn. Bij het uitwerken van deze verschillende projecten ligt nadrukkelijk het initiatief bij marktpartijen en/of andere belanghebbenden. Deze werkwijze begint inmiddels voor Lauwersoog en omgeving haar vruchten af te werpen en zal ook steeds meer toegepast gaan worden op andere terreinen.

Lauwersmeer

Naar verwachting zal de komende jaren de ontwikkeling van het Lauwersmeergebied meer aandacht gaan krijgen. Na de opheffing van het Overlegorgaan Nationaal Park Lauwersmeer zijn de provincies Groningen en Fryslân en de gemeente Kollumerland, Dongeradeel en De Marne een samenwerkingsverband gestart onder de naam Stuurgroep Lauwersmeer. Het vernieuwde samenwerkingsverband zal, conform de aanpak van PROloog, de komende jaren slagvaardig aan de gang gaan met de uitvoering van de Koers op het Lauwersmeer.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Economische Zaken, Recreatie en Toerisme (EZ/RT)

Inzet van EZ/RT de komende jaren is het versterken van het ondernemersklimaat van de gemeente De Marne door het stimuleren en initiëren van projecten en verbinden van de ondernemers. Uitgangspunt daarbij is dat ook mensen het kapitaal zijn in De Marne. Op deze manier worden krachten gebundeld om de gemeente De Marne als toeristisch gebied op de kaart te zetten met als speerpunt het Lauwersmeer en het Werelderfgoed Waddenzee.

Dit gebeurt door het initiëren, aanjagen en faciliteren van projecten zoals Het Winkelhuis in winkelcentrum Leens waarbij partijen bij elkaar worden gebracht en expertises gebundeld worden met de ondernemers om een invulling te geven aan het winkelcentrum. Een ander voorbeeld hiervan is de oprichting van een nieuwe toeristische organisatie door de toeristische ondernemers, stichting Promotie Waddenland.

Versterking en vergroten van de economische kansen van De Marne door het stimuleren van een sterk ondernemersnetwerk. Hiervoor worden twee algemene ondernemersnetwerkbijeenkomsten per jaar georganiseerd en meerdere sectorale en thematische ondernemersbijeenkomsten het hele jaar door. Ook wordt in kleinere teams/settingen expertise en ideeën uitgewisseld op reguliere basis om pro actief op economische ontwikkelingen te kunnen anticiperen en sterk te staan naar de komende schaalvergroting van de nieuwe gemeente. Daarnaast blijven ook de bedrijfsbezoeken belangrijk. Door contact met de individuele ondernemers wordt feeling gehouden met de sector en wordt gekeken naar mogelijkheden tot samenwerking in de branche of daarbuiten.

Krimp & Leefbaarheid

In 2015 zal er verder gewerkt worden aan de maatregelen zoals die weergegeven zijn in het Programma Krimp & Leefbaarheid. De regionale ontwikkelingen binnen de provincie en binnen de krimpgebieden in het algemeen vragen echter voor een heroriëntatie en actualisering van het Woon-en Leefbaarheidsplan en (en het daaruit voortkomende Programma Krimp & Leefbaarheid). De redenen daarvoor zijn:

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

- Recente prognoses en uitkomsten van de monitoring.

Periodiek komen er nieuwe prognoses uit. Zonder op iedere prognose en nieuwsbericht te gaan reageren moet er wel een generiek antwoord zijn op de meest recente ontwikkelingen. De meest recente prognoses van Primos (2013) geven bijvoorbeeld aan dat er qua huishoudingsontwikkeling voor de komende jaren een lichte stijging te verwachten is. Is het krimpbeleid van De Marne daarop ingespeeld? De behoefte is er om te kijken in hoeverre het bestaande beleid aanpassing behoeft.

- Regionale samenwerking en verbreding in Noord-Groningen.

De politiek is rijp voor een verdere samenwerking op het gebied van Krimp & Leefbaarheid in Noord-Groningen. Werkten de gemeenten op verschillende vlak de afgelopen jaren al samen, door de noodzaak tot verdere opschaling en daaruit voortvloeiende mogelijke bestuurlijke herinrichting, wordt nog meer toenadering gezocht. Dit is het moment om het krimpbeleid van de afzonderlijke krimpregio's in Noord-Groningen (De Marne, Eemsdelta) verder op te schalen naar een gezamenlijk krimpbeleid. De eerste stappen daarvoor kunnen gezet worden in een actualisering van het krimpbeleid van De Marne. Daarnaast zijn er ontwikkelingen op het vlak van het vml. Plattelandsbeleid (PLG/Leader) die hierin meegenomen zullen worden: het reguliere plattelandsbeleid vervalt door gemaakte keuzes

Ontsluitingsstructuur

In de komende jaren zullen veel infrastructurele werkzaamheden worden verricht die ten doel hebben de verkeersveiligheid/verkeersafwikkeling van de N361 te verbeteren. In onze gemeente betreft dit het tracé Ranum-Mensingeweer, het fietspad langs de Eenrumerweg (Eenrum Baflo) en het tracé Mensingeweer tot aan Menneweer.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2.4. Ontwikkelingen in beleid van De Marne

Ontwikkelingen in aanvaard beleid (autonoom)

Er doen zich altijd autonome ontwikkelingen voor binnen het bestaande en aanvaarde beleid. De term autonoom duidt aan dat het hierbij gaat om ontwikkelingen in aantallen en prijzen. Dit type ontwikkelingen valt in de categorie onontkoombaar en wordt in de jaarlijkse kadernota in samengevatte vorm vermeld en cijfermatig verwerkt.

De informatie over autonome ontwikkelingen in aanvaard beleid, voor zover nog niet in eerdere rapportages verwerkt, is in tabelvorm weergegeven in bijlage 3d.

Ruimtebiedende ontwikkelingen

De zich voordoende ontwikkelingen met een ruimtebiedend (in geld) gevolg zijn uiteraard opgenomen en verwerkt in het totaal van de ontwikkelingen uit eigen beleid.

Ruimtevragende ontwikkelingen

Er heeft een inventarisatie plaatsgevonden van de ruimtevragende (in geld) ontwikkelingen voor zover die eind april bekend waren. Deze ruimtevragende ontwikkelingen hebben wij, gelet op de financiële situatie van de gemeente De Marne, uiterst kritisch beoordeeld.

De ontwikkelingen hebben wij ingedeeld naar hun aard: onontkoombaar, noodzakelijk of wenselijk. Onderwerpen welke in de voorbereiding van deze kadernota aan de orde zijn geweest, maar waarvoor wij concludeerden dat er op dit moment geen ruimte voor vrijgemaakt kan worden, benoemen wij als 'niet gehonoreerde onderwerpen'. Onderwerpen waarvoor deels ruimte wordt vrijgemaakt, benoemen wij als 'aangepaste onderwerpen'. Zie hiervoor bijlage 3g.

Tabel 3: Totaal niet gehonoreerde onderwerpen / aangepaste onderwerpen

Ontwikkeling uit (in k€)	2015	2016	2017	2018
Niet gehonoreerd /aangepast (bijlage 3g)	189	109	136	54

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Samenvatting ontwikkeling eigen beleid

De verschillende ontwikkelingen als hierboven genoemd zijn hieronder in tabel 4 in samengevatte vorm opgenomen.

Tabel 4: Ontwikkelingen eigen beleid

(-) is nadelig (+) is voordelig

Ontwikkeling uit (in k€)	2015	2016	2017	2018
Aanvaard beleid (bijlage 3d) (autonome ontwikkelingen)	331	61	61	61
Beleidsontwikkeling (bijlage 3e) (uit bestaand en nieuw beleid)	-5.533	-5.053	-4.892	-4.724
Ontwikkeling Bedrijfsvoering (bijlage 3f)	6	-23	7	-
Ontwikkeling (ruimtevragend)	-5.196	-5.015	-4.824	-4.663

2.5. Financieel meerjarenperspectief

Het geheel van de ontwikkelingen uit de paragrafen 2.1. tot en met 2.4. vormt het totaal van het financieel meerjarenperspectief. De totale verkenning van de beleidsontwikkelingen is samengevat in onderstaande tabel.

Tabel 5: Totaal verwachte ontwikkelingen (saldi meerjarenperspectief)

(-) is nadelig (+) is voordelig

Samengevat uit tabellen 1,2 en 3 (in k€)	2015	2016	2017	2018
Tabel 1: Saldo begrotingsbehandeling (incl. bezuinigingen)	26	111	133	133
Tabel 1: Ontwikkeling raadsbesluiten	80	72	63	14
Tabel 2: Ontwikkeling gemeentefonds	5.135	4.957	4.810	4.649
Tabel 3: Autonome ontwikkelingen	331	61	61	61
Tabel 3: Ontwikkeling eigen beleid	-5.533	-5.053	-4.892	-4.724
Tabel 3: Ontwikkeling Bedrijfsvoering	6	-23	7	-
Totaal saldi	45	125	182	133

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Tabel 6: Overzicht van het verloop van de Algemene Reserve

	Begroting	Meerjarige doorkijk		
	2015	2016	2017	2018
Stand 1 januari	3.824	3.869	3.994	4.171
Mutatie	45	125	182	133
Stand 31 december	3.869	3.994	4.176	4.309

Sluitende (meerjaren)begroting

Het streefdoel zoals in de begroting 2014 is uitgesproken om te komen tot een sluitend meerjarenperspectief vanaf het jaar 2014 wordt gerealiseerd. De benodigde weerstandscapaciteit is berekend op € 2.160 mln om risico's op te kunnen vangen. De beschikbare weerstandscapaciteit is meerjarig voldoende om aan de norm van de benodigde weerstandscapaciteit te voldoen.

Voorlopig saldo 2015

In de begrotingsvoorbereiding blijft op dit moment voor het jaar 2015 een overschot van circa k€45. De ervaring leert ons dat er tussen het moment van bespreken van de kadernota en het moment van vaststellen van de begroting zaken veranderen. De omvang van de uiteindelijke richting (voor- of nadelig) van die veranderingen is nu nog niet te voorspellen. Een belangrijke wijziging betreft bijvoorbeeld de uitkomst van de mei/juni circulaire 2014 waarin er meer duidelijkheid komt over de definitieve budgetten van de decentralisaties.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

3. CONCLUSIES EN BESLUITVORMING

3.1. Algemeen beeld ontwikkelrichting meerjarenbegroting

Op grond van het begrotingstekort 2014 heeft de provincie de gemeente De Marne onder preventief toezicht geplaatst. De komende jaren zal de gemeente De Marne bezuinigingen doorvoeren om de baten en lasten structureel in evenwicht te krijgen. Financieel zijn deze bezuinigen doorgevoerd in de begroting 2014 en in het voorjaar van 2014 geconcretiseerd in een bezuinigingsplan. Belangrijke onderdelen daarvan zijn de organisatiewijziging en de besparingen op onderhoud infrastructuur en voorzieningen. Op basis van dit plan heeft de provincie op 6 mei jl. de begroting 2014 goedgekeurd. De gemeente heeft nadrukkelijk toegezegd om de raad een structureel en reëel sluitende begroting voor het jaar 2015 ter vaststelling aan te bieden.

Uit het “financieel meerjarenperspectief” (hoofdstuk 2.5) komen wij tot een structureel en reëel sluitend (meerjaren) perspectief 2015-2018.

De komende jaren staat de gemeente voor de extra uitdaging om de decentralisaties Wet Werk en Inkomen, de overgang van de AWBZ gelden naar de WMO en de transitie van de jeugdzorg te implementeren. Deze overkomende taken vanuit het Rijk, die gepaard gaan met forse kortingen op de budgetten, zijn in deze (meerjaren) begroting budgetneutraal opgenomen. De definitieve budgetten worden bij de mei/juni circulaire bekend. Deze ingrijpende wijzigingen in het sociaal domein kunnen de begroting de komende jaren onder druk zetten.

Wij constateren ook dat:

- wij een aantal jaren geleden onze grondposities op een verantwoorde wijze hebben geherwaardeerd en de totale waarde beperkt van omvang is geworden
- het weerstandsvermogen toereikend is om risico's te kunnen opvangen
- het beschikbare weerstandsvermogen groter is dan het benodigde weerstandsvermogen
- er in de voorbereiding van deze kadernota verantwoorde keuzes zijn gemaakt in de ontwikkelingen in nieuw en bestaand beleid

Op basis van bovenstaande vinden wij het “financieel meerjarenperspectief”, zoals is opgenomen in deze kadernota, de richting om de begroting 2015 uit te werken.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

3.2. Voorstellen voor besluitvorming

Gelet op de in deze kadernota geschetste ontwikkelingen stellen wij u voor om:

Kennis te nemen van

de ontwikkelingen in beleid zoals opgenomen in deze kadernota 2015-2018, de te verwachten financiële gevolgen uit de aangegeven ontwikkelingen voor de meerjarenbegroting en het voorlopig verwachte meerjarig financieel perspectief

Leens, 24 juni 2014

Burgemeester en wethouders
van De Marne

BIJLAGEN

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

BIJLAGEN

Bijlage 1 Ontwikkelingen in het beleid per programma

Programma 1 Burger en bestuur

INHOUD VAN PROGRAMMA

De gemeenteraad en het college geven invulling aan het democratische besluitvormingsproces en ze krijgen daartoe ambtelijke ondersteuning van de gemeentelijke organisatie. Het gemeentebestuur acteert in diverse netwerken om de belangen van onze gemeente te behartigen en onderhoudt contacten binnen die netwerken. Dit programma gaat over de relatie tussen de gemeente De Marne en haar ingezetenen, tussen de overheid en de burgers en ook over de informatiebelangen van onze inwoners en de burgergerichte dienstverlening die ze van de overheid mogen verwachten. Om dat te kunnen bieden werken we aan een compacte en flexibele organisatie die opereert als regisseur, netwerker en verbinder om zelfredzaamheid en actief meedoen te stimuleren.

ONTWIKKELINGEN

1. Klantencontactcentrum

(prioriteit: noodzakelijk)

In de begroting 2014 hebben wij gemeld dat de ontwikkeling van het klantcontactcentrum is getemporiseerd. Het project KCC is met ingang van 2014 onder verantwoordelijkheid van het hoofd Publiekszaken en Welzijn geplaatst. In 2014 zijn enkele kleinere bouwkundige aanpassingen voorzien om te bewerkstelligen dat Burgerzaken en de Receptie efficiënter kunnen samenwerken. Met opleidingen is een traject van verbetering van de vaardigheden van de medewerkers in gang gezet. Het kennissysteem ter ondersteuning van de gemeentewinkel is aangeschaft en wordt in 2014 geïmplementeerd. De focus in 2014 ligt op de verdere ontwikkeling van de eerste lijns dienstverlening.

Gelet op de beoogde kanteling van de organisatie krijgt het klantcontactcentrum een nieuwe impuls. De communicatie naar en met de burger gebeurt steeds meer digitaal, dat betekent een aanpassing van de manier van werken. De uitwerking en inrichting van het KCC zal in 2015 e.v. verder vorm gegeven worden.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2. Stuurgroep Lauwersmeer

(prioriteit noodzakelijk)

Na de opheffing van het Overlegorgaan Nationaal Park Lauwersmeer zijn de provincies Groningen en Fryslân en de gemeente Kollumerland, Dongeradeel en De Marne een samenwerkingsverband gestart onder de naam Stuurgroep Lauwersmeer. Het doel van deze stuurgroep is het stimuleren van de sociaal-economische ontwikkeling van het Lauwersmeergebied en het afstemmen van publieke en private initiatieven in het gebied. Provincie- en gemeentegrenzen mogen daarbij niet belemmerend of vertragend werken voor de ontwikkeling.

Uitvoeringsprogramma Lauwersmeer op Koers

In het uitvoeringsprogramma Lauwersmeer op Koers wordt voor de periode 2013-2018 beschreven wat de gezamenlijke opgave is en hoe deze ambitie kan worden uitgevoerd. Concreet wordt voor fase 1, de periode 2014-2015, aangegeven welke deelprojecten voorbereid kunnen worden.

Het gaat hierbij om:

- Voorbereiding deelprojecten en werkbudget (totale investering € 0,50 mln.)
 - Voorbereiding Rondje rond het Lauwersmeer
 - Uitvoering Quick wins
 - Onderzoek Dark Sky Park
 - Vogeluniversiteit
 - Wind in beweging
 - Marketing
 - Werkbudget
- Uitvoering Rondje rond het Lauwersmeer (totale investering: € 3.3 mln.)

Totale investering fase 1 bedraagt daarmee 3,8 mln.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Financiering

Organisatie

Er is een structureel bedrag van € 20.000,- nodig om de komende jaren ambtelijke inzet te kunnen bieden voor de projecten die vanuit de stuurgroep Lauwersmeer worden voorbereid. Tot op heden gebeurde dit vanuit de beschikbare ureninzet voor PROLoog. Dat was ook mogelijk omdat de benodigde inzet minimaal was. Nu ook de provincie Friesland de cofinanciering rond heeft, willen alle partijen graag snel aan de slag met de voorbereiding en de uitvoering. De extra ureninzet die hiervoor nodig is kan niet meer vanuit beschikbare middelen gefinancierd worden.

Co-financiering

De incidentele gemeentelijke co-financiering t.b.v. de projecten in fase 1 bedraagt € 40.000,-. Te weten € 20.000,- in 2014 en nogmaals een bedrag van € 20.000,- in 2015. De kosten van het uitvoeringsjaar 2014 zijn incidenteel gedekt ten laste van het programmabudget van PROLoog. In 2015 biedt dit budget hiervoor echter geen dekking.

Gehonoreerd door college.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
2	Bijdrage stuurgroep Lauwersmeer	-40	-20	-20	-20
	Totaal	-40	-20	-20	-20

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 2 Veiligheid

INHOUD VAN PROGRAMMA

Dit programma omvat de beleidsuitgangspunten voor de brandweertzorg, openbare orde en veiligheid, bijzondere wetten en crisisbeheersing/rampenbestrijding. Veiligheid is een breed begrip. Wij investeren structureel in sociale veiligheid, openbare orde en de ontwikkelingen binnen de brandweer, politie en crisisbeheersing/rampenbestrijding. We werken met verschillende disciplines samen aan verbetering van de lokale veiligheid en wetswijzigingen voor het verbeteren van de regierol van de gemeente op die gebieden. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid ligt bij de burgemeester.

ONTWIKKELINGEN

1. Er zijn op dit moment geen ontwikkelingen in beleid die leiden tot aanpassing van de bijdrage van de gemeente De Marne. De verwachting is dat de bijdrage aan de begroting van de Veiligheidsregio jaarlijks wordt geïndexeerd.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1					
	Totaal				

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 3 Verkeer en Vervoer

INHOUD VAN PROGRAMMA

Een goede inrichting van de openbare ruimte heeft invloed op de kwaliteit van wonen, werken en vertoeven. Daarom werken we aan de aanleg, het beheer en onderhoud van (water)wegen, bruggen, beschoeiingen, fietspaden, openbare verlichting en het groen in de openbare ruimte. We ontwikkelen ook het verkeers- en vervoersbeleid.

ONTWIKKELINGEN

1. Vervangen van 270 technisch versleten lichtmasten

(prioriteit: noodzakelijk)

Op dit moment (april 2014) zijn er nog circa 270 technisch versleten lichtmasten. Binnen het normaal onderhoudsbudget is geen geld beschikbaar voor vervanging. In overleg met het beheerbureau Tauw wordt er een inventarisatie gemaakt, welke masten /armaturen moeten worden vervangen. Binnen het onderhoudsbudget voor de komende jaren zullen de calamiteiten worden opgelost. De kosten van vervanging van 270 lichtmasten zijn € 220.000 (voor een periode van 4 jaar, jaarlijks € 55.000).

Gehonoreerd door college voor een jaarlijks bedrag van € 15.000.

2. Bestrijding ongewenste kruidengroei (verbod op chemische bestrijdingsmiddelen)

(prioriteit: onontkoombaar)

Vanaf november 2015 is het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op verhardingen verboden.

Onze gemeente bestrijdt ongewenste kruidengroei op trottoirs, schelpenpaden, begraafplaatsen en in goten met de Wave, selectspray, de zogenaamde DOB-methode. Dit was tot nu toe de enige toegelaten methode om chemische bestrijdingsmiddelen te gebruiken. Met ingang van 2016 zal onze gemeente een alternatief moeten hebben om begraafplaatsen, trottoirs, goten en schelpenpaden vrij te houden van ongewenste kruidengroei.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Er worden momenteel verschillende alternatieve methoden geprobeerd die kruidengroei op ongewenste plaatsen moet voorkomen. De resultaten van deze proeven worden meegenomen in de beslissing om op een andere manier te gaan bestrijden. Afhankelijk van de methode moeten we rekening houden met een maximale toename van de jaarlijkse kosten van € 12.000. De jaarlijkse kosten zijn nu € 18.000.

Gehonoreerd door college voor de jaren 2016-2018.

3. Aanbrengen gording (kering) meerpalen langs de Dampier te Zoutkamp (prioriteit: onontkoombaar)

De havenmeester en de Stichting Vlaggetjesdag hebben geconstateerd dat er onvoldoende ruimte/diepte is om ligplaatsen langszij in te nemen langs de Dampier (kant Reitdiep). Door een gording aan te brengen van 130 meter voorlangs de bestaande meerpalen, maakt het mogelijk met de kop van het schip aan te leggen. Zo is er meer ruimte voor het aanleggen van schepen. De investeringskosten hiervoor bedragen € 25.000,= (afschrijven in 25 jaar).

Gehonoreerd door college.

4. Wegen

De bezuinigingen (structureel € 150.000) voor de jaren 2015-2018 op wegen zijn taakstellend. De consequentie van deze bezuinigingen is dat er nieuwe keuzes moeten worden gemaakt. Keuzes die het noodzakelijk maken het bestaande beleid aan te passen.

5. Bruggen, kademuren, beschoeiingen en steigers

Het beleidsplan Bruggen / het beleidsplan Beschoeiingen, kademuren en steigers is vastgesteld in 2012. Er zijn nu onvoldoende middelen om het vastgesteld beleid uit te kunnen voeren. De consequentie hiervan is dat er nieuwe keuzes moeten worden gemaakt. Keuzes die het noodzakelijk maken het bestaande beleid aan te passen.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Vervangen van 270 technisch versleten lichtmasten	-15	-15	-15	-15
2	Bestrijding ongewenste kruidengroei		-12	-12	-12
3	Aanbrengen gording Dampier te Zoutkamp (afschrijvingskosten)	-1	-1	-1	-1
	Totaal	-16	-28	-28	-28

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 4 Economische zaken / landbouw en visserij / recreatie en toerisme

INHOUD VAN PROGRAMMA

Economische bedrijvigheid, in het bijzonder de sectoren landbouw, visserij en toerisme, is de motor om onze samenleving vitaal en leefbaar te houden. We spannen ons daarom in om de lokale economie te versterken en kijken voortdurend naar nieuwe en innovatieve mogelijkheden.

ONTWIKKELINGEN

1. Subsidie Stichting Promotie Waddenland

(prioriteit: noodzakelijk)

Continuering van de activiteiten van de stichting Promotie Waddenland vergt een structurele bijdrage van € 35.000,- per jaar. Het betreft hier een bijdrage van dezelfde grootte als het bedrag dat in 2014 als eenmalige bijdrage beschikbaar is gesteld. Dit bedrag is gebaseerd op een vastgesteld takenpakket behorende bij een gemeentelijke programma van eisen.

De stichting Promotie Waddenland is op 9 april 2014 officieel van start gegaan. Aan het eind van het toeristisch seizoen zal er worden geëvalueerd en kan de begroting van de stichting hierop worden aangepast. Op basis van de evaluatie zou de daadwerkelijk beschikbaar te stellen gemeentelijke bijdrage nog kunnen worden verlaagd.

Gehonoreerd door college voor een jaarlijks bedrag van € 15.000.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Subsidie Stichting Promotie Waddenland	-15	-15	-15	-15
	Totaal	-15	-15	-15	-15

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 5 Jeugd

INHOUD VAN PROGRAMMA

De jeugd heeft de toekomst: zij zal over een aantal jaren zelf aan het roer staan. We investeren in lokale voorzieningen voor de jeugd van 0 tot 23 jaar op grond van de wettelijke taken en de lokale gemeentelijke beleidsuitgangspunten. Vanaf 2015 zijn wij verantwoordelijk voor alle vormen van ondersteuning, hulp en zorg aan jongeren. Die verantwoordelijkheid omvat de financiering en inkoop van alle vormen van jeugdzorg: de provinciale (geïndiceerde) jeugdzorg, de jeugdbescherming en jeugdreclassering, de gesloten jeugdzorg, geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen (jeugd-GGz), zorg voor jeugdigen met een licht verstandelijke beperking (jeugd-lvb) en geestelijke gezondheidszorg binnen het jeugdstrafrecht (forensische zorg). Daarnaast zijn wij wettelijk verantwoordelijk voor goed geoutilleerde toekomstbestendige onderwijshuisvesting waarin ook andere voorzieningen een plek kunnen vinden.

ONTWIKKELINGEN

1. Decentralisatie Jeugdzorg

(prioriteit: onontkoombaar)

2015 – 2017

Vanaf 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor alle zorg voor jeugdigen. De budgetten die hiermee gemoeid zijn, zijn zeer omvangrijk in vergelijking met wat de gemeente nu uitgeeft voor de jeugdgezondheidszorg en het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG). Het bedrag dat de gemeente voor de nieuwe taken van het rijk ontvangt, is gebaseerd op de december circulaire 2013. In de meicirculaire 2014 worden de definitieve bedragen bekend.

In december 2013 heeft de gemeenteraad het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) vastgesteld. De bedragen zijn gebaseerd op het huidige zorggebruik in onze gemeente. In de periode 2015 – 2017 is de volgende onderverdeling te maken van het budget:

(bedragen in k€)			
Beschrijving	2015	2016	2017
Structurele versterking voorkant van functioneel model	-103	-82	-79
Uitvoeringskosten gemeenten	-103	-82	-79
'Transformatie' (inhoudelijke agenda)	-344	-327	-313

Overig budget voor directe zorg	-2.891	-2.778	-2.667
Totaal	-3.441	-3.269	-3.138
Rijkskorting t.o.v. jaar eerder	-125	-172	-131

Een deel van dit budget zal regionaal worden ingekocht en uitgevoerd, en een ander deel lokaal. Op dit moment is de exacte verdeling wat er regionaal en lokaal wordt ingekocht, nog niet bekend.

2018

Vanaf 2018 wordt het jeugdzorgbudget verdeeld op basis van een nieuwe verdeelsleutel, dus niet meer op basis van zorggebruik in het verleden. Deze nieuwe verdeelsleutel zal grotendeels gebaseerd zijn op een budget per jeugdige. Het zorggebruik per jeugdige ligt in onze, en ook in veel andere Groninger gemeenten, veel hoger dan het landelijk gemiddelde. Er bestaat dus een risico dat het budget dat onze gemeente van het rijk ontvangt vanaf 2018 niet meer afdoende is.

Omdat de verdeelsleutel en het bedrag vanaf 2018 nog niet bekend is, dient er een schatting te worden gemaakt van het budget dat verkregen wordt. Het geschatte bedrag waarvan voorgesteld wordt om het op te nemen in de meerjarenbegroting is € 3.000.000.

[Gehonoreerd door college.](#)

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Decentralisatie Jeugdzorg	-3.441	-3.269	-3.138	-3.000
	Totaal	-3.441	-3.269	-3.138	-3.000

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 6 Sport, Kunst en Cultuur

INHOUD VAN PROGRAMMA

Sport

Sport is niet alleen leuk, maar draagt in positieve zin ook bij aan een gezonde leefstijl, fysieke en psychische gezondheid, individuele ontplooiing, zelfredzaamheid, participatie, sociale samenhang en aan voorkoming van overgewicht. Investeren in sport is investeren in de samenleving, omdat in zowel de georganiseerde als ongeorganiseerde sport velen betrokken zijn als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. In samenwerking met anderen willen we zorgen voor een accommodatie- en activiteitsaanbod dat mensen in beweging brengt en houdt. Dat zorgt voor meer vitaliteit en leefbaarheid.

Kunst en Cultuur

We vinden kunst en cultuur en sociaal-culturele voorzieningen belangrijk voor maatschappelijke participatie, de leefbaarheid binnen de dorpen en de ontwikkeling van de inwoners op het gebied van cultuur. Dat willen wij met een goede basisstructuur en een laagdrempelige en kwalitatief hoogwaardig aanbod van culturele voorzieningen en diensten mogelijk maken. Dit geldt voor zowel de actieve als passieve deelname aan cultuuractiviteiten.

ONTWIKKELINGEN

1. Renovatie voetbalvelden

(prioriteit: noodzakelijk)

In onze gemeente bevinden zich 15 voetbal-/trainingsvelden. Jaarlijks wordt in de zomerstop 'groot onderhoud' aan de velden uitgevoerd. Uit de rapportages van ISA-sport blijkt dat de kwaliteit redelijk tot goed is, al valt er niet aan te ontkomen dat in de nabije toekomst een renovatie zal moeten plaatsvinden. Daarom is het van belang om hiervoor een structurele bijdrage in de begroting op te nemen. Voor zover te achterhalen heeft sinds de aanleg geen grote renovatie plaatsgevonden. De voorgestelde verhoging van het budget is € 30.000 structureel.

2. Onderhoud sportvelden (calamiteiten)

(prioriteit: noodzakelijk)

Het budget voor beheer en onderhoud voetbalvelden is in de loop van de tijd verminderd. Voor het uitvoeren van normaal onderhoud is het voldoende. Er is geen geld beschikbaar voor calamiteiten (bijvoorbeeld kapot voetbaldoel).

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Gehonoreerd door college voor een jaarlijks bedrag van € 30.000 voor renovatie en calamiteiten tezamen.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Renovatie voetbalvelden en calamiteiten sportvelden	-30	-30	-30	-30
	Totaal	-30	-30	-30	-30

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 7 Sociale Zaken en werk

INHOUD VAN PROGRAMMA

Met de uitvoering van sociaal beleid begeleiden we werklozen en uitkeringsgerechtigden naar de arbeidsmarkt, zodat ze zelfstandig en onafhankelijk van de overheid in hun eigen levensonderhoud kunnen voorzien. Voor inwoners die dat niet kunnen, zorgen we voor een financieel vangnet en maatschappelijke ondersteuning om zelfredzaamheid en actief meedoen in onze samenleving te stimuleren. Binnen dit programma valt ook de inburgering van nieuwkomers.

ONTWIKKELINGEN

1. Ontwikkeling Uitkeringen

(prioriteit: onontkoombaar)

Op 27 september 2013 heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid de voorlopige financiering van de budgetten voor De Marne vastgesteld voor 2014, die voortvloeien uit de Wet Bundeling van Uitkeringen Inkomensvoorzieningen Gemeenten (BUIG). Deze cijfers zijn geëxtrapoleerd naar de jaren 2015-2018. In de berekening is voorzichtigheidshalve rekening gehouden met een toename van ca. 25 uitkeringsgerechtigden in 2014. De voorlopige financiering is vastgesteld op € 3.325.220 (was: € 3.023.898) en de kosten zijn geraamd op € 3.400.000 (was: € 3.120.000).

Bijstelling landelijk macrobudget met 8%

Het ministerie van Sociale Zaken heeft op 2 april 2014 bekend gemaakt dat gemeenten rekening moeten houden met een neerwaartse bijstelling van het landelijk macrobudget voor de uitkering met 8%. Deze zomer komt daar meer duidelijkheid over. Als dit daadwerkelijk gebeurt dan zal het overschot omslaan in een tekort. In dit geval heeft de gemeente recht op een Incidentele Aanvullende Uitkering (IAU), omdat het maximale risico voor een gemeente 10% is van de bijstandsuitgaven. Per saldo zal de gemeente ruim € 300.000 moeten bijdragen uit de algemene middelen voor de financiering van de bijstandslasten. In de kadernota is met dit risico nog geen rekening gehouden gelet op de onzekerheid van deze bijstelling.

Gehonoreerd door college.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2. Intensivering van het armoede- en schuldenbeleid

(prioriteit: onontkoombaar)

In de decemberbrochure 2013 van het Gemeentefonds is aangegeven dat voor de intensivering van het armoede- en schuldenbeleid voor het jaar 2014 € 70 mln en voor de jaren 2015 en verder € 90 mln aan de algemene uitkering wordt toegevoegd. De verdeling vindt plaats via de maatstaven huishouden met een laag inkomen. Het betreft hier een specifieke doeluitkering. Het gaat voor de De Marne om een structureel bedrag van € 49.320.

Gehonoreerd door college.

3. Invoering Participatiewet

(prioriteit: onontkoombaar)

Het kabinet wil dat alle mensen, jong en oud, in Nederland geboren of van ver komend, mensen met of zonder beperking, als volwaardige burgers mee kunnen doen aan de samenleving, bij voorkeur via een reguliere baan. Teveel mensen die kunnen werken ontvangen een uitkering of werken in een beschutte werkomgeving, terwijl ze ook bij een reguliere werkgever aan de slag zouden kunnen. Het stelsel is te weinig activerend en wordt onbetaalbaar. De Participatiewet moet hierin verandering brengen.

Het kabinet heeft de hoofdlijnen van de Participatiewet eerder kenbaar gemaakt middels een 'contourenbrief' (december 2012). In april 2013 is vervolgens een sociaal akkoord gesloten door het Kabinet en de sociale partners. Dat sociaal akkoord heeft weer invloed gehad op de hoofdlijnen. Door het kabinet is dit nader toegelicht in de kamerbrief (juni 2013). De Tweede Kamer heeft op 20 februari 2014 ingestemd met het wetsvoorstel, dat nu ter behandeling ligt bij de Eerste Kamer. Invoering zal plaatsvinden per 1 januari 2015.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

De belangrijkste wijzigingen a.g.v. de Participatiewet zijn:

- De Wet werk en bijstand (Wwb) heet vanaf 1 januari 2015 'Participatiewet'.
- De huidige basis van de Wwb blijft in stand.
- De toegang tot de Wajong wordt aangescherpt. De bestaande populatie zal worden herkeurd. Personen die gedeeltelijk en tijdelijk arbeidsongeschikt zijn, vallen in het vervolg onder de Participatiewet.
- De Wet sociale werkvoorziening (Wsw) wordt afgeschaft per 1 januari 2015. Instroom is niet meer mogelijk. De rechten en plichten van de bestaande SW-werknemers blijven in stand. De Rijksbijdrage Wsw wordt overgeheveld naar het gebundelde re-integratiebudget. Bij die overheveling wordt rekening gehouden met het natuurlijk verloop onder de bestaande SW-werknemers en daarbovenop wordt een 'efficiencykorting' doorgevoerd door het Rijk.
- Het gebundelde re-integratiebudget zal naar verwachting gepaard gaan met toenemende beleidsruimte om de financiële middelen o.b.v. zelf bepaalde prioriteiten in te zetten door gemeenten. De verwachting is wel dat er ook sprake zal zijn van inperking van die beleidsruimte.
- Met de werkgevers zijn in het sociaal akkoord afspraken gemaakt over de realisatie van uiteindelijk 125.000 extra banen voor deze groep.

4. Uitvoeringsstructuur Werk en Inkomen

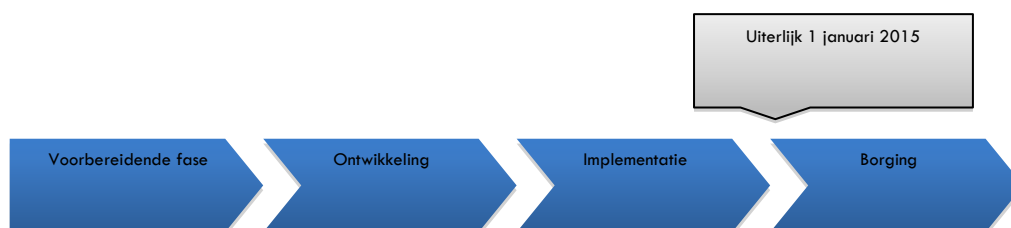
(prioriteit: onontkoombaar)

Om uitvoering te kunnen geven aan de nieuwe taken die voortkomen uit de Participatiewet is een traject gestart dat onlangs (maart 2014) door het college in De Marne is vastgesteld. De komende maanden worden in het traject keuzes gemaakt over het inrichten van de uitvoering en de effecten hiervan op de opgaven (maatschappelijk, financieel en organisatorisch) waar we als BMWG-gemeenten voor komen te staan. De uitvoeringsorganisaties gaan een inrichtingsplan (uitvoeringsplan en begroting) opstellen. Na vaststelling van het inrichtingsplan kan de nieuwe uitvoeringsorganisatie worden geïmplementeerd. De nieuwe uitvoeringsstructuur kan vervolgens op 1 januari 2015 van start gaan.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Het proces van voorbereiding tot de daadwerkelijke start van de uitvoeringsstructuur bestaat uit een aantal stappen.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Toename financiering Uitkeringen	301	301	301	301
	Toename Uitkeringen	-280	-280	-280	-280
2	Financiering intensivering armoede- en schuldenbeleid	49	49	49	49
	Kosten intensivering armoede- en schuldenbeleid	-49	-49	-49	-49
3	Invoering participatiewet	PM	PM	PM	PM
4	Uitvoeringsorganisatie (Werkplein Noord, Abillity en Sociale Zaken)	PM	PM	PM	PM
	Totaal	21	21	21	21

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 8 Maatschappelijke ondersteuning en zorg

INHOUD VAN PROGRAMMA

Maatschappelijke ondersteuning en zorg gaat alle inwoners van De Marne aan. We hebben speciale aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen: mensen met een beperking, ouderen, mantelzorgers, zorgmijders en mensen die betrokken zijn bij huiselijk geweld. Een speerpunt van ons beleid vormt de sociale samenhang en leefbaarheid in de dorpen. Die willen we versterken. Dat is nodig om de gevolgen van krimp, vergrijzing en ontgroening het hoofd te bieden. We richten ons erop om in overeenstemming met het Rijksbeleid inwoners aan te zetten om actief mee te doen in onze samenleving.

ONTWIKKELINGEN

1. Nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (decentralisatie AWBZ)

(prioriteit: onontkoombaar)

Het rijk decentraliseert met ingang van 2015 verschillende taken naar gemeenten. Een deel van deze taken worden belegd in de nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo) 2015. Naast de huidige onderdelen van de Wmo, zoals het bieden van ondersteuning bij zelfredzaamheid en participatie (bv. in de vorm van huishoudelijke hulp, hulpmiddelen en woonvoorzieningen) komt daar het onderdeel 'begeleiding' vanuit de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) bij. De decentralisatie van taken gaat gepaard met bezuinigingen op de Wmo. Voor zover op dit moment bekend gaat het om 40% op het budget van de Huishoudelijke Hulp. De conceptwet Wmo ligt nu ter besluitvorming bij de Tweede Kamer en de verwachting is dat in juni 2014 de Eerste Kamer besluit over de wet. In de meicirculaire 2014 wordt bekend hoe het nieuwe Wmo budget voor gemeenten er definitief uit komt te zien vanaf 2015. Bij ongewijzigd beleid op de huishoudelijke hulp levert de bezuiniging vanuit het rijk een tekort op van € 270.000 op jaarbasis met ingang van 2015, uitgaande van de uitgaven in 2013. Afhankelijk van hoe snel een beleidswijziging (juridisch gezien) ingezet kan worden hebben we vanaf 2015 te maken met een overgangperiode waarin onze gemeente de bezuiniging vanuit het rijk zelf moet opvangen.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Onzekerheden/risico's:

- hoe pakt de 40% korting op het budget huishoudelijke hulp precies uit? (meicirculaire)
- welke (juridische) ruimte hebben gemeenten om de voorziening huishoudelijke hulp anders in te vullen? (vaststelling nieuwe Wmo 2015 en jurisprudentie).
- hebben gemeenten voldoende tijd om een beleidswijziging op de huishoudelijke hulp voor 2015 gereed te hebben? (zo nee, overgangperiode waarin de gemeente de bezuiniging vanuit het rijk zelf moet opvangen).

Gehonoreerd door college, met dien verstande dat de structurele besparing van de afgelopen jaren op de huidige budgetten WMO op het te verwachten tekort wordt gecorrigeerd.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-1.652	-1.652	-1.652	-1.652
	Nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (meer kosten dan baten in overgangsjaar)	-270			
	Totaal	-1.922	-1.652	-1.652	-1.652

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 9 Milieu

INHOUD VAN PROGRAMMA

We werken samen met anderen aan een leefomgeving en milieu waarin ook toekomstige generaties kwaliteit van leven hebben en in hun behoeften kunnen voorzien. Dat doen we door duurzaam te investeren in onze fysieke leefomgeving (bodem, water, lucht en natuur), in duurzame energiebronnen en door energiebesparingen. Onze ambities zijn hoog.

ONTWIKKELINGEN

1. Samenwerking in de waterketen Groningen en Noord Drenthe

(prioriteit: onontkoombaar)

De samenwerking in de waterketen in Groningen en Noord-Drenthe gaat de derde fase in. In twee clusters van gemeenten en waterschappen zijn afvalwaterbeleidsplannen opgesteld en zijn in vijf andere clusters waterakkoorden (vastleggen van de samenwerking) in voorbereiding. Het afvalwaterbeleidsplan voor onze gemeente is in november 2013 bestuurlijk vastgesteld. Dit beleidsplan is het resultaat van een samenwerking tussen de gemeenten, Bedum, Winsum, Eemsmond en De Marne en het Waterschap Noorderzijlvest. Vanuit het afvalwaterbeleidsplan wordt er aan het begin van het lopend jaar een Operationeel Plan vastgesteld, waarin wordt aangegeven welke investeringen en onderhoudsmaatregelen dat jaar worden uitgevoerd.

In de samenwerking is geen sprake meer van vrijblijvendheid, maar wordt vanuit het Rijk de kaders bepaald. Alle facetten uit het Watersysteem moeten in de samenwerking meegenomen worden. Dat betekent dat moet worden samengewerkt met gemeenten, provincies, waterschappen en waterbedrijven over onder andere afvalwater, grondwater en hemelwater.

2. Bijdrage Vuilverwerking Noord-Groningen

(prioriteit: onontkoombaar)

De (meer)jarenbegroting 2015-2018 van Vuilverwerking Noord-Groningen geeft aan dat er voor de jaren 2015-2017 een extra bijdrage moet worden betaald. De oorzaak zijn de extra kosten van de eindafwerking van de stortplaats waar in 2015 mee wordt begonnen en dat eind 2017 moet zijn afgerond. Vanaf 2018 wordt verwacht dat de bijdrage lager zal uitkomen.

Gehonoreerd door college, met dien verstande dat dekking plaatsvindt vanuit de bestemde reserve afvaltarief.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
2	Bijdrage Vuilverwerking Noord- Groningen	-	-	-	-
	Totaal	-	-	-	-

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 10 Leefomgeving

INHOUD VAN PROGRAMMA

De gemeente levert een belangrijke bijdrage aan de fysieke inrichting van de leefomgeving. We nemen daarbij steeds meer een faciliterende en regisserende rol in en laten meer over aan de gemeenschap. Versterken van de economische structuur, behoud van landschappelijke waarden en dorpsstructuren, en een goede bereikbaarheid hebben een positieve invloed op welvaart en welzijn. Krimp, vergrijzing en ontgroening, en de gevolgen daarvan zijn voor ons belangrijke aandachtspunten en vragen niet alleen onze inzet, maar ook die van de inwoners, andere overheden, maatschappelijke instellingen en bedrijven. In de Krimpparagraaf 4.8 van deze begroting gaan we uitvoeriger in op de demografische ontwikkelingen en de gevolgen daarvan. In 2012 zijn belangrijke stappen genomen voor de ontwikkeling van Lauwersoog. Die ontwikkeling vraagt van ons een lange periode van inspanning.

ONTWIKKELINGEN

1. Overdragen gemeentelijke kerktorens

(prioriteit: wenselijk)

De kerktorens van Eenrum en Pieterburen zijn gemeentelijk eigendom. Het beheer en onderhoud zien wij niet meer als een kerntaak voor de gemeente. Andere organisaties hebben meer deskundigheid en kunnen mogelijk externe subsidiebronnen aanboren. In 2015/16 proberen we om deze twee torens over te dragen aan de Stichting Oude Groninger Kerken.

Als “bruidsschat” denken we aan een bedrag van € 40.000,- per toren.

[Niet gehonoreerd door college. Evt. uitwerken als begrotingswijziging in planperiode.](#)

2. Actualisering Krimpbeleid

(prioriteit: noodzakelijk)

Op 20 december 2011 is het Woon-en Leefbaarheidsplan De Marne door de raad vastgesteld. In het plan staat aangegeven dat er qua ontwikkelingen vinger aan de pols wordt gehouden en dat, mocht daarvoor aanleiding zijn, het beleid wordt aangevuld/ aangescherpt/ aangepast. Actualisering is gewenst

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

De redenen tot actualisering zijn:

- *Recente prognoses en uitkomsten van de monitoring*

Periodiek komen er nieuwe prognoses uit. Zonder op iedere prognose en nieuwsbericht te gaan reageren moet er wel een generiek antwoord zijn op de meest recente ontwikkelingen. De meest recente prognoses van Primos (2013) geven bijvoorbeeld aan dat er qua huishoudingsontwikkeling voor de komende jaren een lichte stijging is te verwachten.

- *Regionale samenwerking en verbreding in Noord-Groningen*

De politiek is rijp voor een verdere samenwerking op het gebied van Krimp & Leefbaarheid in Noord-Groningen. Werkten de gemeenten op verschillend vlak de afgelopen jaren al samen; de noodzaak tot verdere opschaling en daaruit voortvloeiende mogelijke herindeling, vereist meer toenadering. Dit is het moment om het krimpbeleid van de afzonderlijke krimpregio's in Noord-Groningen (De Marne, Eemsdelta) verder op te schalen naar een gezamenlijk krimpbeleid. De eerste stappen daarvoor kunnen gezet worden in een actualisering van het krimpbeleid.

- *Thematische verbreding en andere inkleuring thema's*

In het Woon-en leefbaarheidsplan is een aantal thema's uitgewerkt. Een aantal thema's is minder uitgewerkt, omdat destijds nog onvoldoende idee en gevoel bestond hoe met deze thema's om te gaan. We weten en vinden inmiddels meer en er is behoefte om op een aantal thema's nader positie te gaan bepalen. Een voorbeeld hiervan is het punt van de kleinschalige, krimpresistente ondernemers ("Cottage Industries"). Verder concluderen we dat een aantal thema's toegevoegd kan worden in ons beleid. Thema's waar we eerder niet zoveel zicht op hadden, maar waarvan we nu wel concluderen dat ze een groot effect hebben op de (toekomstige) vitaliteit van ons gebied. Deze thema's komen voort uit de Woon-en Leefbaarheidsmonitor en gesprekken met dorpen.

Niet gehonoreerd door college. Dekking moet gevonden worden in programma Krimp en Leefbaarheid.

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met "-" is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Overdragen gemeentelijke kerktorens	-	-		
2	Actualisering Krimpbeleid	-			
	Totaal	-	-		

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Programma 11 Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien.

INHOUD VAN PROGRAMMA

Algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten zonder vooraf bepaald bestedingsdoel die de gemeente vrij kan besteden. Het gaat behalve om de uitkering uit het Gemeentefonds, om gemeentebelastingen, deelnemingen/dividend, erfpacht, rente en de verzamelpost overige dekkingsmiddelen. Ze zijn bedoeld voor de uitvoering van de programma's waarin het beleid tot uitvoering wordt gebracht dat de gemeenteraad heeft vastgesteld. De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

ONTWIKKELINGEN

1. Algemene uitkering

In de kadernota is als uitgangspunt genomen de algemene uitkering zoals opgenomen in de begroting 2014 – 2017 (meicirculaire 2013) gecorrigeerd o.b.v. actuele bekende gegevens. De verwachting is dat de meicirculaire 2014 pas eind mei uitkomt. De meicirculaire 2014 is de basis voor het opstellen van de begroting 2015.

Decentralisaties

De decentralisaties Jeugdzorg en AWBZ zijn vooralsnog budgetneutraal verwerkt en opgenomen met voorlopige budgetten. De decentralisatie Werk en Inkomen is als PM post opgenomen omdat over de budgetten veel onduidelijkheid bestaat. In de meicirculaire 2014 worden de definitieve budgetten bekend. Voor een toelichting wordt verwezen naar hoofdstuk 2.2. Actualisatie landelijke ontwikkelingen en het programma 5 Jeugd, programma 7 Sociale Zaken en werk en programma 8 Maatschappelijke ondersteuning en zorg.

Herijking gemeentefonds

Het ministerie van BZK heeft 20 maart 2014 de voorlopige resultaten van de herijking gemeentefonds 2015 gepubliceerd. Het gaat om de eerste fase van de herijking, de tweede fase volgt in 2016. De herverdeeleffecten worden veroorzaakt door:

- Minder geld voor onderwijs, gelet op de scheefgroei tussen inkomsten uit de algemene uitkering en de uitgaven
- Minder geld voor wegen in het buitengebied en meer geld voor wegen in het stedelijk gebied, ook hier gaat het om scheefgroei

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

- Betrekken van de nieuwe woningdefinitie op basis van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Dit heeft effecten voor gemeenten met bijv. militaire kazernes. Het gewicht van de maatstaf woonruimten is verlaagd en van huishoudens verhoogd.
- Gedeeltelijk vervallen van het vaste bedrag voor de G4 gemeenten (Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht).

Deze elementen worden weerspiegeld in de herverdeeffecten per gemeente. Voor de gemeente De Marne betekent deze herverdeling een lagere jaarlijkse uitkering uit het gemeentefonds van € 84.000 (€ 8 per inwoner). De oorzaak ligt voornamelijk bij de herverdeling van het budget voor wegen.

Algemene uitkering VTH (provinciale taken)

Vanaf 1 januari 2014 zijn taken (milieu inrichtingen) overgeheveld van de provincie naar de gemeente. Het budget dat de provincie hiervoor kreeg vanuit het Rijk is via het gemeentefonds uitgekeerd aan de gemeente. De gemeente laat deze taken uitvoeren door de Omgevingsdienst en zal daarom dit budget moeten uitkeren aan de Omgevingsdienst. De opbrengst maakt onderdeel uit van de Algemene Uitkering.

Onderwerp (bedragen in k€)	2015	2016	2017	2018
Herberekening o.b.v. actuele gegevens	45	39	23	0
Decentralisatie Jeugdzorg	3.441	3.269	3.138	3.000
Decentralisatie Werk en Inkomen	PM	PM	PM	PM
Decentralisatie AWBZ	1.652	1.652	1.652	1.652
Herijking gemeentefonds	-84	-84	-84	-84
Algemene uitkering VTH (provinciale taken)	81	81	81	81
Ontwikkeling (ruimtevrager)	5.135	4.957	4.810	4.649

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

2. Belastingen

Beleidsnotitie Belastingen en WOZ 2015-2018

In het najaar van 2014 wordt een nieuwe beleidsnotitie belastingen en WOZ 2015-2018 opgesteld. Het belangrijkste doel van deze vierjaarlijks beleidsnotitie is om de nieuwe raad keuzes te laten maken over de diverse belastingsoorten, de tariefontwikkeling en de wijze van heffen.

Onroerende zaak belastingen (OZB)

De inkomsten uit de OZB zijn niet specifiek gekoppeld aan bepaalde tegenprestaties en mogen algemeen worden ingezet. De OZB percentages worden door de raad vastgesteld. De hoogte van de belasting is afhankelijk van de WOZ-waarde en de door de raad vastgestelde tarieven. OZB wordt opgelegd aan eigenaren van woningen en niet-woningen, alsmede aan gebruikers van niet-woningen.

In de huidige (meerjaren)begroting 2014-2017 is voor 2015 opgenomen dat de OZB opbrengsten stijgen met 9%, exclusief inflatiecorrectie. Voor 2016 met 4%, exclusief inflatiecorrectie en voor 2017 met 0%, exclusief inflatiecorrectie. Op basis van de beleidsnotitie Belastingen en WOZ 2015-2018 zal de raad nieuwe keuzes moeten maken.

Toeristenbelastingen

In 2013 is het beleidsplan Recreatie en Toerisme ontwikkeld. Dit plan heeft de ambitie dat een groei van 100.000 overnachtingen per jaar zal gaan plaatsvinden. Voor de jaren 2013 en 2014 is een gedifferentieerd tarief ingevoerd. De tarieven zijn € 1,15 voor een overnachting op een camping en € 1,50 voor een overnachting in andere gelegenheden. De werkelijke opbrengsten in 2013 zijn k€ 245 (begroot k€ 341). De verwachte stijging heeft zich nog niet ingezet. In de (meerjaren)begroting 2014-2017 is ongeveer jaarlijks k€ 380 als opbrengsten toeristenbelasting opgenomen. Als we rekening houden met een groei van 10% per jaar dan is de verwachting dat het streefbedrag van k€ 380 pas in 2018 wordt behaald. Wij adviseren u de toeristenbelasting aan te passen aan werkelijke behaalde opbrengsten met een groei van 10% per jaar.

Gehonoreerd door college.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Forensenbelasting

De Forensenbelasting wordt geheven van natuurlijke personen die gedurende een belastingjaar meer dan negentig dagen voor zichzelf of hun gezin een gemeubileerde woning beschikbaar houden zonder dat zij in onze gemeente hun hoofdverblijf hebben. De gemeente ontvangt voor deze mensen geen bijdrage vanuit het Gemeentefonds, maar deze mensen maken wel gebruik van gemeentelijke voorzieningen. In de (meerjaren)begroting 2014-2017 wordt een constant bedrag aan opbrengst geraamd (k€ 174). Het bedrag wordt gedeeld door het aantal belastingplichtigen (in 2014: 203)

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
1	Aanpassing algemene uitkering	5.135	4.957	4.810	4.649
2	Aanpassen inkomsten toeristenbelasting	-90	-60	-30	-
	Totaal	5.045	4.897	4.780	4.649

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 2 Bedrijfsvoering

Inleiding

Bedrijfsvoering is de motor van de organisatie. Het geeft aan op welke manier processen en projecten worden georganiseerd, aangestuurd en beheerst. De bedrijfsvoering staat ten dienste van de taken en doelstellingen zoals opgenomen in de programma's.

ONTWIKKELINGEN

1. Organisatieontwikkeling

Het college heeft besloten een organisatiewijziging door te voeren. De aanleiding van dit besluit is dat enerzijds de financiële positie en vooruitzichten zorgelijk zijn en anderzijds de veranderende rol van de overheid als gevolg van maatschappelijke ontwikkelingen noopt tot een andere manier van werken. De tendens is een terugtrekkende overheid in de samenleving. Meer bouwen op de kennis, de oplossingsgerichtheid, creativiteit en proactiviteit van de inwoners zelf. De gemeente zal haar wettelijke taken blijven uitvoeren met daarbovenop een aantal grote projecten. Dit betekent een andere manier van werken in een flexibele organisatie. Procesgericht en projectmatig!

De organisatie gaat in de volle breedte werken om zichzelf te verbeteren. Kleine en grote verbetermaatregelen worden doorgevoerd die bijdragen aan steeds meer kostenbewustzijn, efficiency en klant- en resultaatgericht werken. De focus moet gericht zijn op een proces van continue verbeteren, samenwerken en oplossingsgericht.

2. Planning & Control

Planning & Control is noodzakelijk voor het voeren van een adequate bedrijfsvoering. Ten eerste ligt er op basis van de gemeentewet een wettelijke noodzaak tot control. Te denken valt aan de P&C-cyclus, vastleggen van bevoegdheden en Financial control. Daarnaast heeft de gemeente voor het uitvoeren van een adequate bedrijfsvoering belang bij het organiseren van een aantal controlaspecten. Het gaat hier onder meer over kwalitatieve goede informatievoorziening, (bij)sturing, het geven van feedback, vergroting van het financiële bewustzijn, beheersen van de risico's en sturing van de organisatieontwikkeling.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Visie op control

In het kader van de organisatieontwikkeling zal een visie op control worden ontwikkeld. Daarbij staan twee aspecten centraal: beheersing en gedrag. Onder beheersing wordt verstaan dat de gemeente grip heeft op de inspanningen zodat we met zijn allen in staat zijn goed te sturen, niet voor verrassingen komen te staan en de gestelde doelen en resultaten op een effectieve en efficiënte wijze behalen. Met het beheersen van de organisatie speelt het beïnvloeden van het gedrag een belangrijke rol.

Het gedrag heeft een interne en externe kant. Het externe perspectief betreft het gedrag in relatie met de buitenwereld en het interne perspectief betreft de gang van zaken binnen de organisatie en de wijze waarop we met elkaar omgaan. Te denken valt aan het verbinden van mensen aan de doelstellingen van deze gemeente, verantwoordelijkheid geven en nemen, proactief reageren, benutten van kansen en mogelijkheden en het aanspreken van elkaar op houding, gedrag en handelen. Dit alles in een cultuur waarin we leren van gemaakte fouten en we elkaars rollen/ functies respecteren. Kortom: een goede planning & control is gebaat bij een lerende organisatie!

Verbetering van de informatievoorziening

Begin februari 2014 is de eerste fase van de implementatie van de applicatie LIAS Enterprise van start gegaan. LIAS biedt mogelijkheden voor het adequaat opstellen van de management- en bestuursrapportages zoals (meerjaren)begroting, jaarrapportage, bestuursrapportages en kadernota. Met behulp van LIAS kan de organisatie beter in control komen, zijn er meer mogelijkheden voor (bij)sturing en de kwaliteit van de informatievoorziening verbetert. De eerste fase van de implementatie wordt afgesloten met het product begroting 2015. Vanaf 2015 worden alle bestuurlijke P&C-producten worden gerealiseerd met behulp van LIAS.

Kostenverdelingssystematiek

In maart 2014 is de memo tariefdifferentiatie aangeboden in de raad. Gelet op de ontwikkelingen bij de gemeente (wijziging organisatie, overgedragen taken aan Omgevingsdienst en Veiligheidsregio en decentralisaties) en de impact van deze ontwikkelingen op de kostenstructuur is afgesproken om bij de uitwerking van de begroting 2015, een voorstel te doen van de te hanteren kostenverdeling die het beste past bij onze gemeente. De effecten van deze gewijzigde kostenverdelingssystematiek op de heffingen (kostendekkendheid van de tarieven) en de begroting maken daarvan een belangrijk onderdeel uit.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Actualisering verordeningen

In verband met wetwijzigingen en eigen beleidswijzigingen moet een aantal verordeningen opnieuw aan de raad worden voorgelegd. Te denken valt aan de wettelijke plicht tot schatkistbankieren waardoor het treasurystatuut en de verordening financieel beheer hierop moeten worden aangepast. Daarbij zal zoveel mogelijk aansluiting worden gezocht bij de modelverordeningen.

Rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid

Een belangrijk aspect van de beleids- en verantwoordingsfunctie is het waarborgen van de rechtmatigheid, doelmatigheid en doeltreffendheid van de beleidsuitvoering. Onze gemeente besteedt extra aandacht aan de financiële rechtmatigheid. Blijvend focus houden op rechtmatigheid zorgt ervoor dat dit steeds meer een vanzelfsprekendheid wordt. De accountant geeft als onderdeel van zijn verklaring bij de jaarrekening een gekwantificeerd oordeel over de rechtmatigheid van de totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties.

Evenals in voorgaande jaren zullen er in de komende raadsperiode onderzoeken worden verricht naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van specifieke onderwerpen of aspecten daarvan. Welke dat zijn daar zal de raad nog een besluit over moeten gaan nemen.

3. Personeel & Organisatie (P&O)

CAO onderhandelingen

De CAO- gemeenten liep tot 1 januari 2013. Sinds die tijd worden er onderhandelingen gevoerd tussen de het College van Arbeidszaken (CvA) van de VNG en de vakbonden. Deze hebben nog niet tot een resultaat geleid. Er is sprake van een aantal punten waar zonder veel problemen overeenstemming over is bereikt, maar er blijft een aantal fundamentele verschilpunten waar nog geen overeenstemming over kan worden bereikt. Onduidelijk is of en hoeveel een nieuwe cao de gemeente gaat kosten.

Harmonisatie rechtspositie

In de samenwerking BMW P&O werken we aan het harmoniseren van de rechtspositie. Inmiddels is een aantal regelingen geharmoniseerd. Het betreft hier o.a. de regelingen voor: bedrijfshulpverlening, lief en leed, klokkenluiders, reis- en verblijfkosten. Regelingen die op korte termijn geharmoniseerd zullen worden zijn o.a.: de werktijdenregeling, verzuimbeleid, opleidingsbeleid, functionerings- en beoordelingsbeleid.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

4. ICT

(prioriteit: noodzakelijk)

Informatieplan

In BMW verband is een informatieplan opgesteld waarin alle ICT projecten zijn geprioriteerd voor de komende vier jaar. Inmiddels heeft er een inventarisatie plaatsgevonden van alle wensen van de drie gemeenten. Tevens is in kaart gebracht alle software die in gebruik is bij de afdelingen. Het informatieplan en de prioriteiten die daarin zijn aangegeven worden meerjarig financieel vertaald. Het informatieplan zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan de colleges van de drie gemeenten. De eventuele financiële consequenties zullen in de (meerjaren)begroting 2015-2018 worden opgenomen.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

5. Inkoop

In 2013 heeft de raad het inkoop- en aanbestedingsbeleid vastgesteld. Dit beleid zal de komende jaren de basis zijn om effectief, efficiënt en rechtmatig in te kopen. Op een aantal inkoopthema's wordt in G7 (BMW-DEAL) verband samengewerkt. De komende jaren zal de samenwerking verder worden geïntensiveerd.

Licentie "Groningen huurt in"
(prioriteit: wenselijk)

Groningen huurt in is een digitaal platform voor het inhuren van tijdelijke arbeidskrachten en tevens voor het uitzetten van adviesdiensten. Dit is dé plek waar specifieke aanvragen worden opengesteld voor bedrijven die personeel verhuren of detacheren én zzp'ers. De deelnemende (pilot) organisaties zijn momenteel Gemeente Delfzijl, Eemshaven, Oldambt, Vlagtwedde en Waterschap Noorderzijlvest. Deelnemen in "Groningen huurt in" leidt tot efficiënter inkoop- en inhuurproces. Het betreft voornamelijk opdrachten die niet de omvang hebben van een aanbesteding, maar de opdrachtgevers willen toch aan de beste bieder gunnen. Het team achter deze digitale marktplaats bewaakt de prijs en de kwaliteit van de aanbieders. De verwachting is dat per opdracht bespaard kan worden op de kosten van verwerving en de uiteindelijke tarieven. Vooralsnog betreft het een deelname voor drie jaren met een jaarlijkse te verwachten besparing van € 10.000.

6. Facilitaire zaken

(prioriteit: noodzakelijk)

Het gemeentehuis is opgeleverd in 1993. Klein onderhoud heeft steeds plaatsgevonden, groot onderhoud nauwelijks. Bij de afgelopen inspectie ronde is geconstateerd dat het cement in de voegen op veel plaatsen loslaat. Hierdoor is het noodzakelijk om in de komende tijd de voegen gedeeltelijk uit te boren om ze daarna opnieuw te voegen. Binnen het onderhoudsbudget zijn hier geen kosten voor geraamd. Vooralsnog worden de kosten geraamd op € 30.000

Gehonoreerd door college. Uitvoering in 2016 i.p.v. 2015.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

MUTATIE OP BESTAANDE BUDGETTEN

(BEDRAGEN IN K€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid		cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig			
Nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018
4	Aanpassing ICT begroting	PM	PM	PM	PM
5	Licentie "Groningen huurt in"	-4	-3	-3	
	Besparing inhuur a.g.v. deelname "Groningen huurt in"	10	10	10	
6	Voegwerk gemeentehuis-	-	30		
	Totaal	6	-23	7	-

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3a Samenvatting Kadernota 2015 -2018

(bedragen in k€)

Wat wordt de saldi in de meerjarenbegroting						
cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig						
	Ontwikkelingen	2015	2016	2017	2018	Basis
a	Saldi uit vastgestelde begroting	26	111	133	133	Raad november 2013
b	Ontwikkeling op basis van raadsbesluiten	80	72	63	14	Raadsbesluiten t/m 5 juni 2014
c	Gemeentefonds en maatregelen Rijk	5.135	4.957	4.810	4.649	Septembercirculaire 2013
d	Autonome ontwikkelingen	331	61	61	61	Bijlage 3d
e	Ontwikkelingen (nieuw) beleid	-5.533	-5.053	-4.892	-4.724	Bijlage 3e
f	Ontwikkelingen bedrijfsvoering	6	-23	7	-	Bijlage 3f
	Totaal	45	125	182	133	

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3b Ontwikkeling op basis van raadsbesluiten

(bedragen in k€)

Begrotingswijzigingen 2014							Dekking
	Onderwerp	2014	2015	2016	2017	2018	
1	Beleidsplan en uitvoeringsprogramma Recreatie en Toerisme	-35					AR
2	Afvalwaterbeleidsplan BMW/NZV 2017-2018 <ul style="list-style-type: none">• structureel voordeel	121	66	58	49		AR
3	Krediet k€ 25 t.b.v. toetreding NV Fryslân Milieu. <ul style="list-style-type: none">• Storting in voorziening Risico BV afvalverwerking• Rentekosten investering• Besparingen op afvalverwerkingskosten	-5 -1 20	-5 -1 20	-5 -1 20	-5 -1 20	-5 -1 20	AR
4	Herstructurering woonplan		85				BR
5	Overhevelingsverzoeken jaarrekening 2013	-548					AR
6	Afwijkingen Bestuursrapportage 2014-I	368					AR/BR
	Totaal	-80	165	72	63	14	

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3c Gemeentefonds en maatregelen rijk

(bedragen in k€)

Gemeentefonds en maatregelen Rijk					cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig	
	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	Basis
	Verwerkt in begroting (november 2013)					
	Gemeentefonds, (mei circulaire 2013)	11.921	11.582	11.449		Begroting 2013
	Herberekening (mei 2014)					
	Gemeentefonds, (september circulaire 2014)	11.966	11.621	11.472		september circulaire 2013
	Algemene uitkering VTH (provinciale taken)	81	81	81	81	
	Herijking gemeentefonds	-84	-84	-84	-84	Brief ministerie BZK 20-3-2014
	Decentralisatie jeugdzorg	3.441	3.269	3.138	3.000	Voorlopige budgetten
	Decentralisatie AWBZ	1.652	1.652	1.652	1.652	Voorlopige budgetten
	Decentralisatie Werk & Inkomen	PM	PM	PM	PM	
	Totaal verschil	5.135	4.957	4.810	4.649	

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3d Autonome ontwikkelingen

Ontwikkelingen als gevolg van gewijzigde prijzen en aantallen

(bedragen in k€)

Autonome ontwikkelingen							cijfer met “-“ is nadelig (+) is voordelig	
Prg	nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	Opmerking	
1	1	Vrijval deel wachtgeldverplichtingen	20	40	40	40	Correctie budget	
5	1	Toezicht kwaliteit kinderopvang	15	15	15	15	Budget kan vervallen (dubbel begroot)	
5	2	Subsidiëring kinderopvang	4	4	4	4	Budget kan vervallen	
7	1	Bijstelling bijdrage Ability	37	37	37	37	Uit voorjaarsbrief Ability blijkt dat bijdrage gemeente wordt verlaagd	
8	1	Jeugdzorg transitiegelden	20				Decentralisatie jeugdzorg	
	2	Besparing op bestaande WMO budgetten 2015	165				De laatste jaren is over gehouden op de WMO-budgetten	
	3	Vrijval bestemmingsreserve WMO 2014	105				Bestemmingsreserve WMO wordt gevormd bij Berap I 2014.	
10	1	ODG - extra provinciale taken	-81	-81	-81	-81	Uitbesteding taken ODG	
	2	ODG – indexering	-6	-6	-6	-6	Uitbesteding taken ODG	

	3	Applicatiebeheer Squit	-8	-8	-8	-8	Correctie budget
	4	Beëindiging Toezicht en Handhaving	5	5	5	5	Correctie budget
BV	1	Licentiekosten LIAS	-10	-10	-10	-10	Investering LIAS
-	2	Vervallen restantkredieten 2014 met als gevolg structureel voordeel op kapitaallasten	65	65	65	65	1 ^e Berap 2014
		Totaal	331	61	61	61	

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Toelichting autonome ontwikkelingen

1.1 Vrijval deel budget wachtgeldverplichtingen

Budget is deels niet meer benodigd en kan worden afgeroomd.

5.1 Toezicht kwaliteit kinderopvang

In 2012 is extra budget opgenomen in de kadernota 2012. Het extra budget voor toezicht kinderopvang is niet benodigd. Regulier budget volstaat.

5.2 Subsidiëring kinderopvang

Budget is niet meer benodigd doordat er de afgelopen jaren op is overgehouden.

7.1 Bijstelling bijdrage Ability

Uit de voorjaarsbrief van Ability blijkt dat de bijdrage van de gemeente naar beneden kan worden bijgesteld.

8.1 Jeugdzorg transitiegelden

Er is in 2015 € 20.000 budget gereserveerd voor de invoering van de jeugdzorg. De voorbereidingen zijn dan afgerond en kan het budget komen te vervallen.

8.2 Besparing op bestaande WMO budgetten

De afgelopen jaren is er over gehouden op de bestaande WMO-budgetten als gevolg van minder uitgaven Persoons Gebonden Budgetten (PGB) voor huishoudelijke hulp en meer inkomsten uit eigen bijdragen.

8.3 Vrijval bestemmingsreserve WMO 2014

In de Berap I 2014 is een bestemmingsreserve WMO gevormd voor het deel dat naar verwachting niet zal worden gebruikt in 2014. Met het oog op de bezuinigingen op het WMO budget dat overkomt vanuit de AWBZ, valt een deel van het overschot 2014 vrij in 2015 ter dekking van het te verwachten tekort. Het vrijgevalen bedrag bedraagt k€ 105. Het totale WMO budget is daarmee budgetneutraal opgenomen in deze kadernota.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

10.1 ODG – extra provinciale taken

Vanaf 1 januari 2014 zijn er taken (milieu inrichtingen) overgeheveld van de provincie naar de gemeente. Het budget dat de provincie hiervoor kreeg vanuit het Rijk is via het gemeentefonds uitgekeerd aan de gemeente. De gemeente laat deze taken uitvoeren door de Omgevingsdienst en zal daarom dit budget moeten uitkeren aan de Omgevingsdienst. De opbrengst maakt onderdeel uit van de Algemene Uitkering.

10.2 ODG – indexering

Het budget voor de samenwerking is de afgelopen jaren (2013 en 2014) niet geïndexeerd, het budget is niet langer toereikend.

10.3 Applicatiebeheer Squit

Per abuis is bij de transitie van taken Handhaving en Vergunningverlening naar de Omgevingsdienst dit budget geschrapt. Dit budget is bedoeld voor applicatiebeheer Squit dat in eigen beheer wordt uitgevoerd.

10.4 Beëindiging Toezicht en Handhaving

De taken van Toezicht en Handhaving wordt uitgevoerd door de Omgevingsdienst, waardoor dit budget kan komen te vervallen.

BV1 Licentiekosten LIAS

De applicatie LIAS is in 2013 aangeschaft (investering € 40.000) als ondersteuningstool voor de verbetering van de Planning & Control cyclus. Het is een applicatie voor planning, analyses, (bij)sturing en verantwoording. Het verhoogt de prestatiekracht van onze gemeente en werkt tegelijkertijd efficiënter, effectiever en integraler. Voor de aanschaf is een investeringskrediet verleend door de raad. Per abuis zijn de jaarlijkse onderhoudskosten van de applicatie niet opgenomen in de (meerjaren)begroting.

BV2 Vervallen restantkredieten 2014

In de 1^e Berap 2014 zijn een aantal restantkredieten vervallen. Dit heeft tot gevolg dat de kapitaallasten naar beneden worden bijgesteld.

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3e Ontwikkelingen (nieuw) beleid

In onderstaande tabel zijn alle ruimtevragers (RV) en ruimtebieders (RB) weergegeven die betrekking hebben op ontwikkelingen van nieuw beleid en in bestaand beleid. Tevens is aangegeven welke maatschappelijke prioriteit is aan te geven bij de ruimtevrager. De prioritering is onderverdeeld in : (O) = onontkoombaar, (N) = noodzakelijk en (W) = wenselijk.

(bedragen in k€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid							cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig		
Prg	nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	Basis	Prioriteit	
1	2	Bijdrage stuurgroep Lauwersmeer	-40	-20	-20	-20	Samenwerkingsverband Stuurgroep Lauwersmeer	N	
3	1	Vervangen van technisch versleten lichtmasten	-15	-15	-15	-15	Beleidsplan openbare verlichting	N	
	2	Bestrijding ongewenste kruidengroei		-12	-12	-12	Verbod op chemische bestrijdingsmiddelen	O	
	3	Aanbrengen gording Dampier te Zoutkamp (afschrijvingskosten)	-1	-1	-1	-1	Beleidsplan beschoeiingen, kademuren en steigers	O	
4	1	Subsidie Stichting Promotie Waddenland	-15	-15	-15	-15	Bestaand beleid	N	
5	1	Decentralisatie Jeugdzorg	-3.441	-3.269	-3.138	-3.000	Decentralisatie Jeugdzorg	O	
6	1	Renovatie voetbalvelden en calamiteiten	-30	-30	-30	-30	Rapportages van ISA-sport	N	

		sportvelden						
7	1	Toename Financiering uitkeringen	301	301	301	301	Brief Ministerie van SZW dd 27-9-2013	O
	1	Toename uitkeringen	-280	-280	-280	-280	Brief Ministerie van SZW dd 27-9-2013	O
	2	Financiering intensivering armoede- en schuldenbeleid	49	49	49	49	Decemberbrochure 2013 Gemeentefonds	O
	2	Kosten intensivering armoede- en schuldenbeleid	-49	-49	-49	-49	Decemberbrochure 2013 Gemeentefonds	O
	3	Invoering Participatiewet	PM	PM	PM	PM	Decentralisatie Werk en Inkomen	O
	4	Uitvoeringsorganisatie (Werkplein Noord, Abillity en Sociale Zaken)	PM	PM	PM	PM	Decentralisatie Werk en Inkomen	O
8	1	Nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning	-1.652	-1.652	-1.652	-1.652	Decentralisatie AWBZ	O
		Nieuwe Wet Maatschappelijke Ondersteuning (meer kosten dan baten in overgangsjaar)	-270				Decentralisatie AWBZ	O
11	1	Aanpassen inkomsten toeristenbelasting	-90	-60	-30	-		N
		Totaal	-5.533	-5.053	-4.892	-4.724		

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3f Ontwikkelingen Bedrijfsvoering (Programma 0)

In onderstaande tabel zijn alle ruimtevragers (RV) en ruimtebieders (RB) weergegeven die betrekking hebben op ontwikkelingen van de bedrijfsvoering. Tevens is aangegeven welke prioriteit is aan te geven bij de ruimtevrager. De prioritering is onderverdeeld in : (O) = onontkoombaar, (N) = noodzakelijk en (W) = wenselijk.

(bedragen in k€)

Ontwikkelingen (nieuw) beleid								
cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig								
Prg	nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	Basis	Prioriteit
0	4	Aanpassing ICT begroting	PM	PM	PM	PM	BMW-ICT samenwerking	N
0	5	Voegwerk gemeentehuis		-30			Groot onderhoud gemeentehuis	N
0	6	Licentie "Groningen huurt in"	-4	-3	-3		Vormgeven aan efficiënt inkoopbeleid	W
		Besparing inhuur a.g.v. deelname "Groningen huurt in"	10	10	10		Besparing a.g.v. deelname in "Groningen huurt in"	W
		Totaal	6	-23	7	-		

Kadernota 2015-2018

OP KOERS IN EEN BEWEGENDE SAMENLEVING

Bijlage 3g Niet gehonoreerde onderwerpen / aangepast onderwerpen

Ontwikkelingen (nieuw) beleid								
cijfer met (-) is nadelig (+) is voordelig								
Prg	nr	Onderwerp	2015	2016	2017	2018	Reden	Prioriteit
3	1	Vervangen van technisch versleten lichtmasten	40	40	40	40	Temporiseren van vervangen	N
	2	Bestrijding ongewenste kruidengroei	12				Nieuwe wetgeving gaat in vanaf november 2015.	O
4	1	Subsidie Stichting Promotie Waddenland	20	20	20	20	Deels Parkeren. Evaluatie eind 2014 afwachten.	N
6	2	Onderhoud sportvelden (calamiteiten)	15	15	15	15	Temporiseren renovatie. Renovatie en calamiteiten wordt één budget.	N
9	2	Bijdrage Vuilverwerking Noord-Groningen	12	24	61	-21	Dekking gaat via BR Afvalarief	O
10	1	Overdragen gemeentelijke kerktorens	40	40			Parkeren. Evt. uitwerken als begrotingswijziging in planperiode.	W
	2	Actualisering Krimpbeleid	20				Dekking zoeken in programma	N

							Krimp en Leefbaarheid	
BV	6	Voegwerk gemeentehuis	30	-30			Uitvoeren in 2016	N
		Totaal	189	109	136	54		